

FLORIN BOGARDO

Compozitorul Florin Bogardo, cunoscut pentru muzica de pe coloanele sonore ale unor filme precum *Liceei* sau *Declarație de dragoste* a murit pe 15 august 2009, în urma unui atac cerebral.

Creatorul cunoscutului șlagăr *Să nu uităm nicicând să iubim trandafirii* ar fi împlinit la 16 august 67 de ani. Florin Bogardo era internat la Spitalul „Matei Balș” din București pentru analize, dar vineri a suferit un atac cerebral și a intrat în comă. Decesul a survenit sâmbătă dimineață.

Florin Bogardo a fost un cunoscut și apreciat compozitor de muzică ușoară, autor de versuri pentru melodiile sale și, ocazional, interpret al propriilor sale bucăți muzicale, uneori în duet cu solista Stela Enache, soția sa. A început să studieze pianul încă de la vârsta de cinci ani, cu renumita profesoară Cici Manta. Începând cu anul 1959

(16.VIII.1942 – 15.VIII.2009)

Bogardo a compus fantezii și preludii pentru pian, lieduri, coruri, teme cu variațiuni etc. Din 1963 s-a dedicat muzicii ușoare, melodiile sale de mare succes fiind interpretate de cei mai valoroși soliști: Margareta Pâslaru, Aurelian Andreescu, Mihaela Mihai etc. De prin anul 1972, Florin Bogardo a încredințat majoritatea melodiilor sale Stelei Enache. A compus peste 300 de piese de muzică ușoară, pe versurile celor mai mari

poeți români: Eminescu, Blaga, Alecsandri, Carianopol, Marin Sorescu etc. Ca un semn că muzica lui Florin Bogardo a rămas peste timp neatinsă de vitregiile lumii este faptul că piesa *Tu ești primăvara mea* s-a clasat anul trecut pe locul 1 în clasamentul întocmit de redacția muzicală Radio România în cadrul proiectului „80 de ani de muzică în 80 de ani de radio”.

Dumnezeu să-l odihnească!

VARIA

IMN CĂRȚII

Ea, Cartea... Prima și cea mai mare Minune a omenirii... Nevoia imperativă a ei de a lăsa semenilor, secolelor ce vin a sesizat-o genialul sculptor anonim, care a plâsmuit capodopera *Omul cugetător*, neasemuită creație care, privită și acum, peste milenii, ne zguduie prin expresivitate și prin mesajul-poruncă: „Cugetă! Îndrăznește! Gândește! Cutează!”

Aceeași necesitate imperioasă o desprindem și din desenele săpate de omul

primitiv pe pereții peșterilor ce-i serveau drept adăpost.

Arhivele asiriene de zeci de mii de tăblițe arse de lut cu scriere cuneiformă, papyrusurile egiptene cu ieroglifile tainice nu denotă aceeași sete milenară a omului cugetător de a lăsa o urmă a nemuririi.

Marele Iorga ne-a lăsat, probabil, cel mai emoționant Imn închinat Cărții: „O, sfintele mele cărți, mai bune și mai rele, pe care soarta prielnică mi le-a scos îna-

inte, cât vă datoresc că sunt om, că sunt om adevărat ca oamenii din țările unde nu s-a întrerupt niciodată cultura, și de aceea cu toată lipsa unei averi, moștenită sau câștigată, cu câtă nesfârșită iubire, cu câtă nesățioasă patimă v-am cules de pe toate drumurile, din toate tristele colțuri ale părăsirii voastre, din împrăștierea atâtor furtuni și catastrofe casnice, pentru a face din voi, ce a lăsat mai prețios omenirea de pretutindeni și de oriunde în casa mea, deseori mutată, până la permanența unui dar prietenesc, biserica celor 40 000 de glasuri care înalță același imn, peste marginile morții cui v-a scris, aceluși mare și nobil sfânt martir de totdeauna, care e idealul uman."

Montaigne în *Eseurile* sale exclamă despre carte: „...mângâietoare a sufletului meu, alinare a mâhnirilor, în ale cărei sfaturi mă încred.” Și tot el despre prețul Cărții: „...cea mai bună provizie pentru călătoria omenească.”

Egiptenii antici: „...preot ce te slujește după moarte.” Mai spre noi, marele Dostoievski: „Când văd cum oamenii în jurul meu, neștiind ce să facă cu timpul liber, inventează cele mai jalnice distracții, eu caut o carte și-mi spun în sinea mea: acest lucru mi-e suficient pentru o viață întreagă.”

Mult regretatul și bunul meu prieten – „zărtăiceanul” (așa sunt numiți în graiul transnistrenilor locuitorii din Nezavertailovka, r-nul Slobozia), talentatul, chinuitul Nicolae Țurcanu – în micropoemul *Graiul cârților* scria: „*Cât n-aș fi de gros și mândru, / Dar când într-o carte intru / Ca într-un lăcaș zeiesc / Capul plec, mi-l dezgolesc, / Mă închin în taină mare / Și citesc, stând în picioare.*”

Tot el, în *Binecuvântare la drum*: „*Hai, carte, cearcă-ți zborul, du-te / Prin lume de la om la om / Ca păsărea din pom în pom. / În graiul literelor mute / La toți le cântă-ncețișor / Acele daruri ce te dor. / De-ți va lovi vreun ins aripa / Pe foc zvârlind-o, hohotind,*

/ Să arzi, / Dar să vorbești arzând. / Deci, du-te / Colindând te-nchină / La fiecare prag, pe rând, / De-o fi să mori – să mori cântând.”

Despre cărți, ca și despre MAME, se poate scrie la nesfârșit.

Văd cu ochii aducerii aminte paginile îngălbenite, pătate cu picături de ceară ale Ceaslovului și pe bunicul cu ochelarii jos, pe nas (îi ținea de formă, mai mult îi încurcau, de asta-i lăsa în jos, citind pe deasupra lor). Îi aud, la pauzele de lectură fredonând încet, pentru sine: „La râul Vavilonului, acolo șezui și plânsei...” Tata, elev în vremea centenarului lui Pușkin, primise premiul o culegere de versuri ale poetului, la care ținea mult, atenționându-ne să o răsfoim cu grijă. Mai erau și alte cărți în casă: *Viețile sfinților*, calendare, cărțile de rugăciuni, manuale ale fratelui, surorilor mai mari, ba și reviste (*Albina*).

Până la epoca abecedarului (alfabetizării) pentru mine contau, desigur, doar cărțile ilustrate. Restul – zero. Priveam cu nedumerire la cei „cărțurari”, citind cu interes, cu pasiune o carte fără o singură imagine.

Dar veni vremea când d-ra Țișcovschi mă trecu fără dificultăți prin această „vamă” și de-acolo-ncoace nu m-am mai despărțit de scumpa, dorita, venerata CARTE. Fiind „paznic” la via ce-o aveam mai la deal de casă, chiteam umbra unui butuc mai barosan, mă aciuam acolo și... dus eram.

Mă striga biata MAMĂ, cât o țineau bocjii. Zadarnică trudă: nu vedeam, nu auzeam nimic, afară de cele șoptite, îngânate de stăpâna gândurilor, simțurilor – Cartea. Citeam în *Jurnalul* lui M. Prișvin despre patima de cititor a lui Babel, care mergea pe stradă citind. Parcă subsemnatul nu făceam la fel? În anii de liceu abia coboram treptele Bibliotecii Centrale pe trotuar și începeam nerăbdător lectura (deși până în cercea liceului erau pași numărați. Zgârcenie? Lăcomie? Ne era această Bibliotecă un nesecat izvor de apă vie pentru suflete-

le noastre însetate de cunoaștere, simțire, lărgire a orizontului cugetului, minții iscoditoare.

O aventură care putea să mă coste mult. În toamna lui '42, vrând-nevrând, sâmbetele, o cam luam spre casă – stomacul tânăr cerea supliment la rația șubrezită de la internat. Până la Strășeni – cu trenul. De regulă – un mărfar, pe platforma cu frână. Împrumutasem *Calea desăvârșirii (Sadhana)* a lui Rabindranath Tagore și o aveam cu mine în momentul când urcaseram (sărisem) din mers în tren. În carte – abonamentul. O mișcare nepotrivită, ațișoara ce lega cartea ținută cu degetul se rupse și ea căzu sub roțile trenului. Fără a pregeta, sar după dânsa în noapte, pornesc înapoi pe traseu, să o caut. Noroc de un acar, ce-mi venea în întâmpinare cu felinarul aprins. Altfel nu mai terminam de citit *Sadhana*. Și încă noroc de o săritură fericită. Zeitatea noastră, a cititorilor, mă luase sub aripa-i protectoare.

În nesfârșiții ani de GULAG tânjeam nu numai după libertatea pierdută, după poemul rămas acasă, ci și după biblioteca, adunată în anii de liceu și în anii postbelici, până la blestemata zi de 6 iulie 1949.

Dar totuși, ajuns pe culmile disperării, în pustietatea morală a Siberiei, ea, Mărita, Lecuitoarea de suflete, Cartea, nu m-a părăsit, mi-a sprijinit umărul, mi-a îndreptat umbletul pe acele cărări prăpăstioase, mi-a turnat balsam peste inima rănită, sângerândă, mi-a redat credința în viață, dreptate, veșnicele adevăruri.

Îmi povestea și-mi demonstra badea Damaschin Cojocaru, fost deținut politic, și el din Țibirica, o BIBLIE, cumpărată pe ultimii bani în lagărul de la Inta. Cât devotament, câtă credință, statornicie întru apărarea idealurilor moștenite din buni-străbuni!

Nu numai mie, deci, – om cu carte întru câtva – mi-au fost cărțile sprijin, toiag de-a lungul vieții, m-au luminat, m-au îm-

bogățit, m-au mângâiat, m-au întovărășit la bine și la rău.

În anii adolescenței visătoare, licean pirpiriu, în orele de reverie, mă vedeam publicat cu măcar câteva rânduri la *Licurici* (revista noastră, a hasdeiștilor).

Iată că acum, la vârsta senectuții, mă văd înconjurat nu doar de miile de volume ale bibliotecii, adunate cu sârguință, dragoste, nesaț de-a lungul anilor, ci și alcătuitor, secerător pe lanul cunoașterii, dăruită tot de ea – Zeitatea iubitoare, dar și geloasă, care-mi poruncește: „Să nu ai alți zei – afară de mine” – poruncă împlinită-supraîmplinită.

Căci ce m-aș fi făcut fără Ea, pe cărările abrupte, prăpăstioase ale vieții ce mi-a fost hărăzită de Cel de Sus?

Ajuns la vârsta patriarhilor biblici, nu arareori cuprind cu înțeleasă tristețe, păreri de rău rafturile pline de înțelepciunea, dragostea, nemurirea cărților. Cuget: va veni o zi, când mă voi despărți de Ele – scumpele, veneratele, neprețuitele...

Iar, cât mai suntem împreună le proslăvesc, le cinstesc, le slujesc:

O, Sfântă Carte,
Maiestate, Sanctitate,
Adună gândurile noastre toate,
Simțirile de oameni, preacurate,
Le du viitorimii,
Mai departe,
Ca rod
De-ogor,
Pâine de gând,
Pentru Istorie...
COMÂND.

20-21 Gustar 2009

Constantin BOBEICĂ,
profesor pensionat, fost deținut politic,
com. Codreanca, Strășeni